

Recreatief fietsen in Utrecht

Hoe beoordelen recreatieve fietsers de fietsmogelijkheden in Utrecht en welke verbeterpunten zien zij om de ideale recreatieve fietstocht in Utrecht mogelijk te maken?

okt

'21

blauw

Woord vooraf

Een korte inleiding op het onderzoek en een leeswijzer

Fietsen staat volop in de belangstelling. Maar hoe ervaren recreatieve fietsers zelf het fietsen in Nederland? Wat vinden zij belangrijk en wat staat volgens hen een ideale recreatieve fietstocht in de weg? 9.156 recreatieve fietsers deden mee aan het onderzoek dat werd verspreid door ANWB, Fietsersbond, NTFU en Stichting Landelijk Fietsplatform. De respondenten in dit onderzoek fietsen op zijn minst 1 keer per jaar recreatief. De onderzoeksresultaten zijn niet representatief voor de Nederlandse bevolking.

In dit rapport zoomen we in op de recreatieve fietsers die het vaakst in Utrecht (n=638) fietsen. Wanneer er wordt gesproken over 'Nederland' in deze rapportage, betreft het een gemiddelde van alle provincies. Resultaten met een n < 60 zijn niet gerapporteerd.

De afbeeldingen die in deze rapportage worden gebruikt zijn afkomstig uit de beeldbank van ANWB.

Leeswijzer

Deze rapportage beschrijft de resultaten voor het recreatieve fietsen in de provincie Utrecht. Voor elke provincie is een rapportage gemaakt. Daarnaast is er een rapportage gemaakt voor Nederland als geheel, waarin dieper wordt ingegaan op de verschillen tussen gebruikers van diverse typen fietsen zoals een e-bike, gewone fiets en racefiets. In 2016 hebben we hetzelfde onderzoek gedaan onder recreatieve fietsers, waardoor vergelijkingen tussen 2016 en 2021 mogelijk zijn.

Significante verschillen in grafieken tussen Utrecht 2021 en 2016 worden met de volgende pijlen aangegeven: ↑ ↓

Blauw Research bv

Weena 125
3013 CK Rotterdam

[010-4000900](tel:010-4000900)
www.blauw.com
welcome@blauw.com

KvK nummer: 24282859

Copyright 2021 Blauw Research bv

Alle rechten voorbehouden.
Niets uit dit document mag worden
verveelvoudigd, opgeslagen in een
geautomatiseerd gegevensbestand, of
openbaar gemaakt zonder
voorafgaande schriftelijke toestemming
van Blauw Research.

Inhoudsopgave

Een overzicht van de onderdelen in de rapportage.

1

Algemeen oordeel

2

Profiel van de recreatieve fietser

3

Wat is belangrijk, en wat kan beter?

4

Onderzoeksverantwoording

De context

Recreatief fietsen is populair. In het coronajaar 2020 werden 30% meer recreatieve fietskilometers afgelegd t.o.v. 2019. Het aantal verkochte e-bikes nam enorm toe en oversteeg in 2020 het aantal verkochte gewone fietsen. Beleidsmatig krijgt recreatief fietsen meer aandacht en is onderdeel van het Nationaal Toekomstbeeld Fiets en de regionale uitvoeringsplannen. Het belang van recreatief fietsen voor gezondheid van mensen en de regionale economie wordt meer ingezien.

De uitdaging

De samenwerkende fietspartijen ANWB, Fietsersbond, NTFU en Stichting Landelijk Fietsplatform dragen graag bij aan de fietsambities van de provincie Utrecht. In dat kader hebben wij aan recreatieve fietsers zelf gevraagd hoe zij het fietsen in Utrecht ervaren en welke verbeterpunten zij zien. Die kennis willen wij delen met alle betrokkenen bij het recreatief fietsen in Utrecht, zodat we gezamenlijk het fietsen in Utrecht nog aantrekkelijker kunnen maken. Het onderzoek vormt tevens belangrijke input voor de Kwaliteitsmonitor Fietsregio 2022 van het Fietsplatform.

De hoofdvraag

Hoe beoordelen recreatieve fietsers het fietsen in Utrecht, welke verbeterpunten zien zij om de ideale fietstocht in Utrecht mogelijk te maken en welke ontwikkelingen zien we hierin ten opzichte van de onderzoeksresultaten uit 2016?

Hoofdboodschap

De waardering voor het recreatieve fietsen is iets gestegen naar een 8,2. Meer fietsers van buiten de provincie ontdekken het fietsen in Utrecht. Een fietstocht start vaker vanaf een parkeerplaats (nu 14%, en voor e-bikers is dat 21%). Het gebruik van een e-bike is gestegen van 28% naar 37% maar haalt het landelijk gemiddelde van 52% nog niet. Er wordt vaker gefietst dan in 2016, tweederde fietst zeker één keer per week een rondje. Veiligheid en comfort en aantal en type weggebruikers zijn net als in 2016 de belangrijkste verbeterpunten. Te smalle paden, drukte op fietspaden en snelheidsverschillen zijn de daarbij de grootste ergernissen.

Stijging e-bike gebruik

Het aantal e-bike gebruikers is gestegen naar 37% maar is nog niet zo hoog als in de rest van Nederland (52%). Toch moet ook Utrecht rekening houden met deze groep fietsers die frequent fietsen en vaker vanaf een parkeerplaats vertrekken.

Aantal en type weggebruikers urgent aandachtspunt

Het aantal en type weggebruikers op de fietspaden en wegen wordt met een 6,4 slechter beoordeeld dan in 2016 (6,6). De grootste ergernissen zijn drukte op de fietspaden, snelheidsverschillen en asociaal gedrag van medeweggebruikers. Omdat het belang van deze factor voor de recreatieve fietser toeneemt, is verbetering hier gewenst.

Comfort en veiligheid blijft verbeterpunt

Net als in 2016 is dit een belangrijk verbeterpunt. De onderliggende punten zijn wel veranderd, te smalle fietspaden wordt nu door driekwart van de fietsers genoemd als belangrijkste stoorfactor, gevolgd door de kwaliteit van het wegdek en onveilige kruispunten.

Plekken om te pauzeren verbeterd

Minder fietsers geven aan dat hier een verbeterpunt ligt (van 33% naar 18%). Degenen die het wel als verbeterpunt noemen missen vooral bankjes, openbare toiletten en watertappunten.

Algemeen oordeel

Wat vindt de recreatieve fietser van recreatief fietsen in Nederland? En in de provincie waar hij/zij het vaakst fietst?

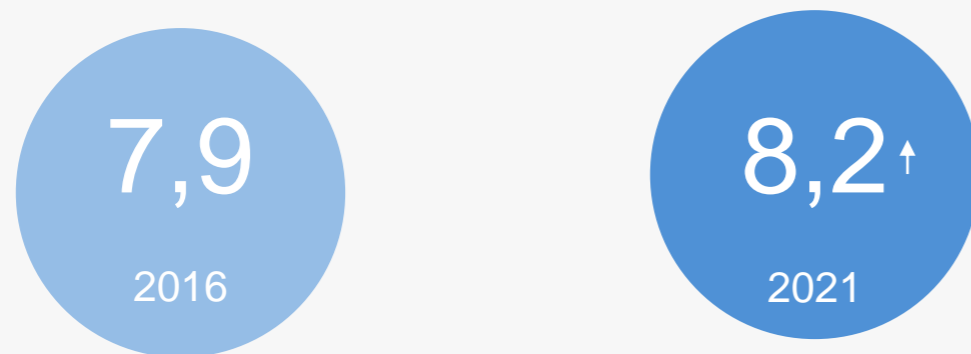

Het recreatief fietsen in de provincie Utrecht wordt beoordeeld met een 8,2.

Fietsers in Utrecht beoordelen fietsen in zowel Nederland als Utrecht met een 8,2.

Het oordeel over recreatief fietsen in de provincie Utrecht is gelijk aan het oordeel over recreatief fietsen in Nederland. Kortom, recreatieve fietsers in de provincie Utrecht zijn net zo tevreden over Utrecht als fietsprovincie in vergelijking met Nederland als geheel.

Oordeel recreatief fietsen in Utrecht
2016 vs. 2021

*Hoe beoordeelt u de mogelijkheden voor recreatief fietsen in Nederland?
Hoe beoordeelt u de mogelijkheden voor recreatief fietsen in Utrecht?*

2

Profiel van de recreatieve fietser in Utrecht

Op wat voor fiets maken de fietsers hun recreatieve tocht?

Hoe vaak fietsen ze en in welk gezelschap?

Waar komen de fietsers vandaan en waar starten ze hun fietstocht?

Op welke verharding fietsen ze het liefst en welke informatiebronnen gebruiken ze?

8 van de 10 recreatieve fietsers in Utrecht komen uit de provincie zelf.

82%

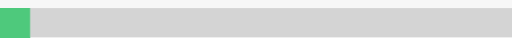
Van de recreatieve fietsers die doorgaans in Utrecht fietst, komt zelf ook uit de provincie. In 2016 was dit 85%.

Noord-Holland

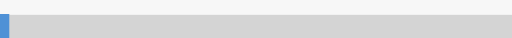
9%

Zuid-Holland

6%

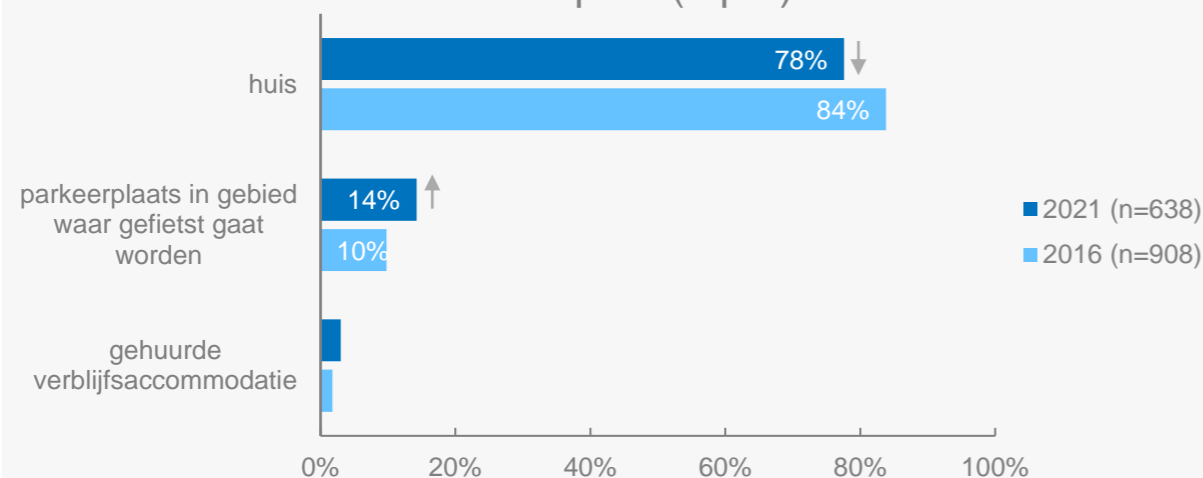
Gelderland

2%

Vertrekpunt (top 3)

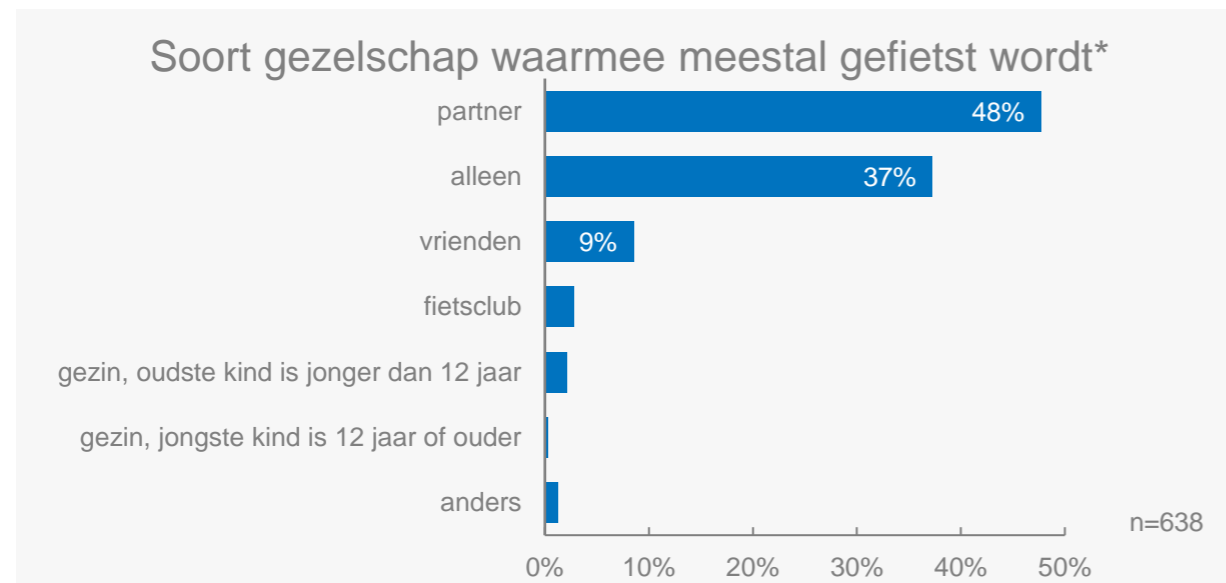
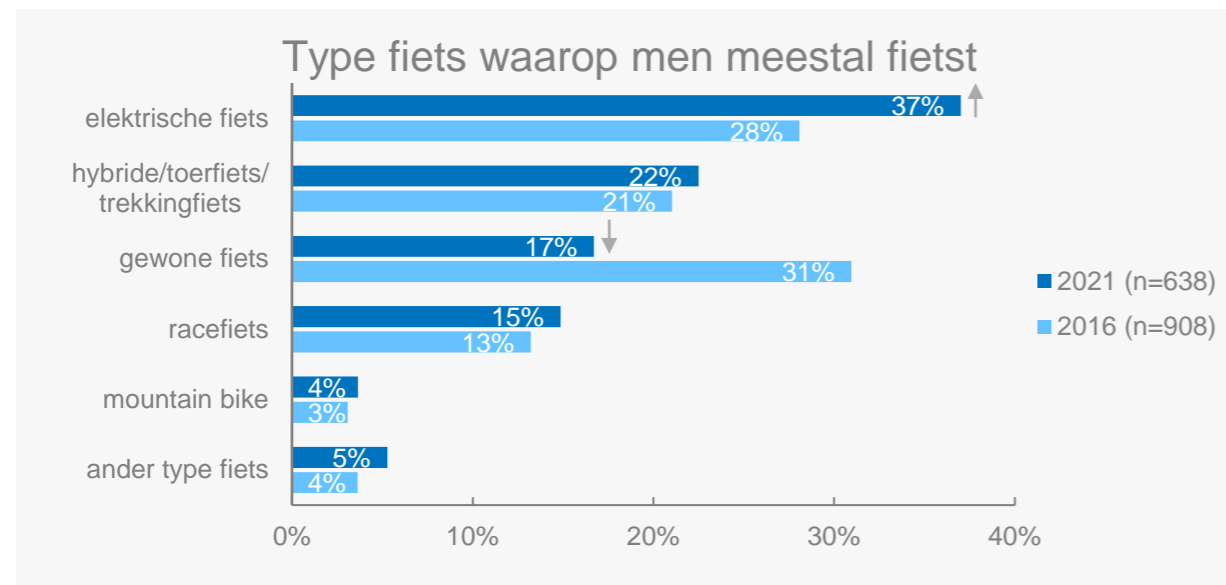

Steeds meer fietstochten in Utrecht starten op een andere plek dan vanaf huis.

Met name de parkeerplaats en een verhuurbedrijf voor fietsen (1%) nemen in populariteit toe. In het bijzonder de elektrische fietser start een fietstocht vaker vanaf een parkeerplaats (21%). Gewone fietsers starten vaker vanaf een verhuurbedrijf voor fietsen (4%).

In Nederland worden in vergelijking met Utrecht minder vaak fietstochten vanaf huis gemaakt (in NL 71%).

De elektrische fiets is met afstand de nr. 1 fiets voor recreatieve fietstochten in Utrecht.

*Deze vraag is nieuw toegevoegd in 2021

In Utrecht wordt een recreatieve fietstocht in 2021 het meest gemaakt met een elektrische fiets.

Er is een enorme toename in het aantal fietstochten dat met een elektrische fiets wordt gemaakt ten opzichte van 2016, toen de gewone fiets nog net in de meerderheid was.

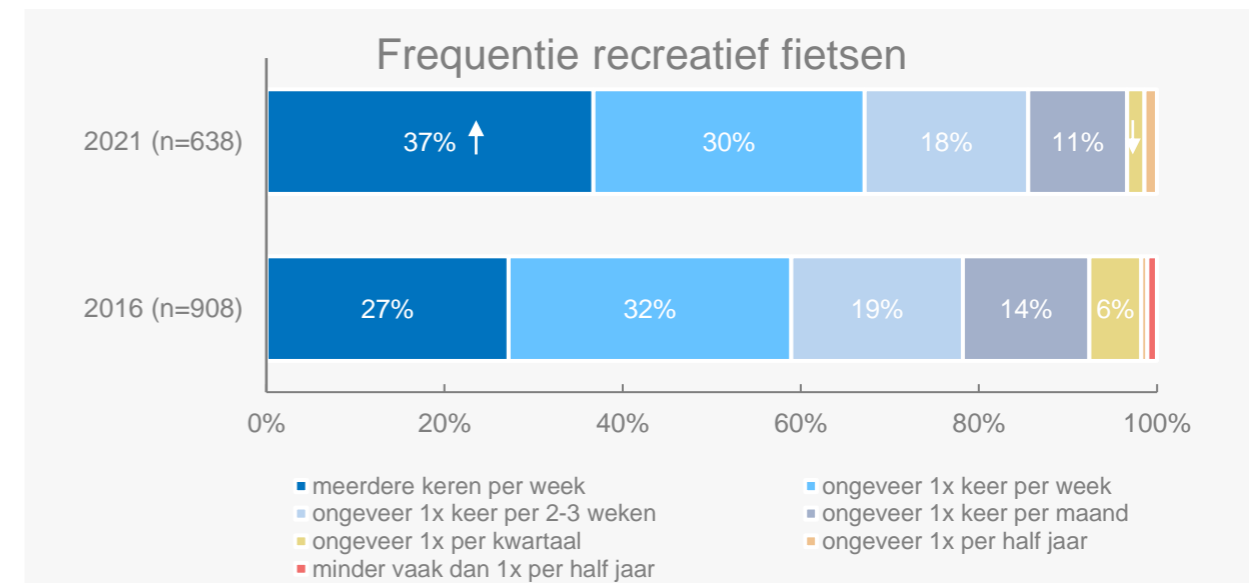
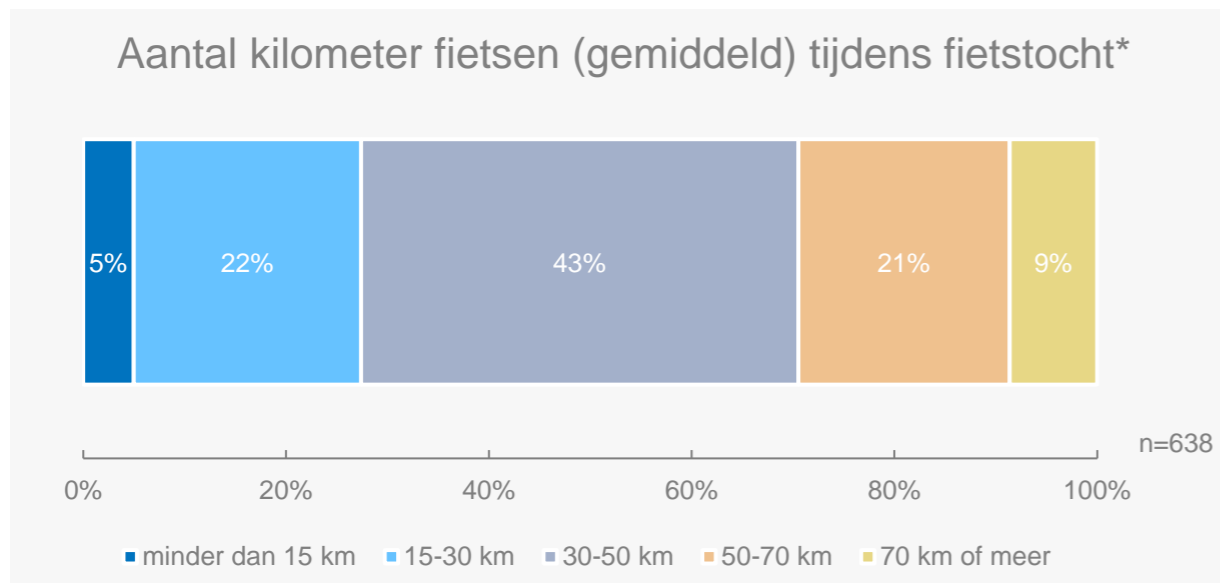
Landelijk gezien werd de elektrische fiets in 2016 al het meest gebruikt voor recreatieve fietstochten. Destijds net in de meerderheid met 32% en in 2021 met stip de meest populaire fiets met een aandeel van 52%. Utrecht is samen met Zuid-Holland één van de provincies waar de elektrische fiets nog het minst gebruikelijk is. In Utrecht fietst de recreatieve fietser vaker op een hybride/toer/trekking fiets en racefiets dan in Nederland (in NL resp. 16% en 11%).

Utrechters fietsen het vaakst met partner of alleen.

Het gezelschap waarmee men fietst is afhankelijk van het type fiets. Elektrische fietsers fietsen bovengemiddeld vaak met partner (66%), racefietsers alleen (62%) of een fietsclub (11%).

In Utrecht fietst men over het algemeen vaker alleen en minder vaak met partner dan in Nederland (in NL resp. 26% en 59%).

Er worden meer recreatieve fietstochten gemaakt in Utrecht ten opzichte van 2016.

*Deze vraag is nieuw toegevoegd in 2021

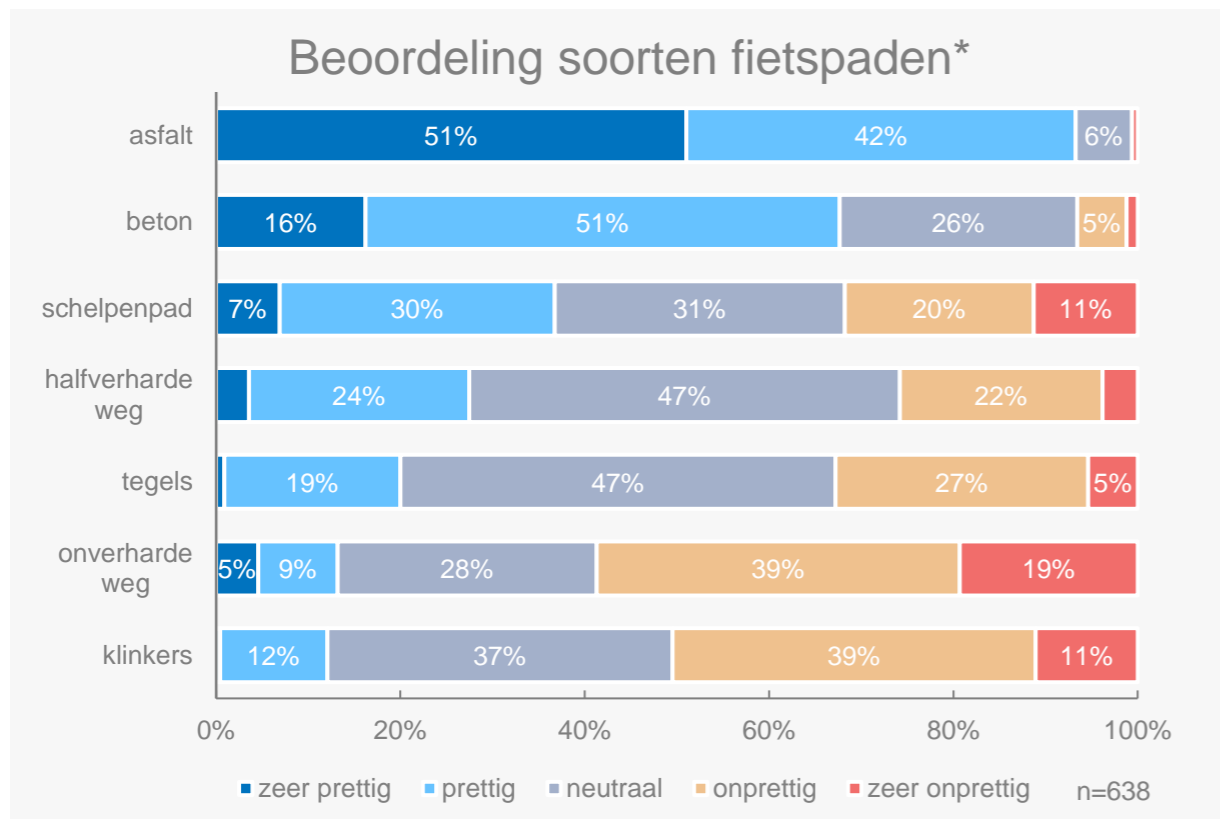
De ondervraagde groep recreatieve fietsers in Utrecht is een fanatieke groep fietsers. Ruim zes op de tien recreatieve fietsers (67%) geven aan tenminste één keer per week een recreatieve fietstocht te maken. Het aantal mensen dat meerdere keren per week fietst is in Utrecht toegenomen ten opzichte van 2016.

De afgelegde afstand van recreatieve fietstochten in Utrecht ligt het vaakst tussen de 15 en 70 km, waarbij 4 op de 10 fietsers tussen de 30 en 50 km afleggen.

Frequentie en afstand lijken samen te hangen met het type fiets waarop iemand fietst. De frequentie en afstand neemt toe van gewone fietser tot elektrische fietser tot racefietser.

Gewone fietser	Vaker tot 30km	(69%)	Vaker 1 keer per maand of minder vaak	(38%)
Elektrische fietser	Vaker 30km-50km	(59%)		
Racefietser	Vaker 50+km	(77%)	Vaker meerdere keren per week	(67%)

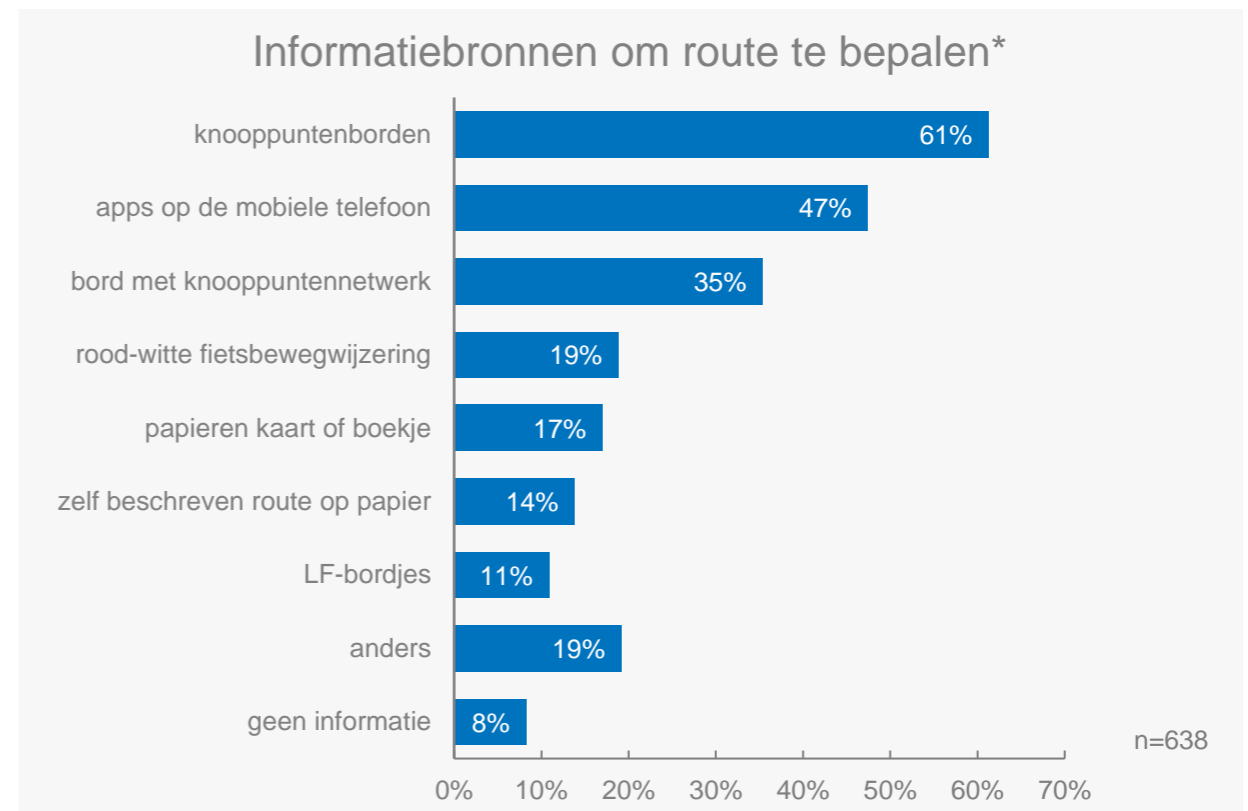
Asfalt is met afstand de meest favoriete ondergrond voor recreatieve fietstochten.

*Deze vraag is nieuw toegevoegd in 2021

In Utrecht is asfalt net als in Nederland favoriet (in NL 95%). Opvallend is dat fietsers in Utrecht enthousiaster zijn over on- en halfverharde wegen en schelpenpaden dan fietsers in Nederland (in NL resp. 9%, 23% en 28%). Dit komt doordat het aandeel recreatieve fietsers dat op een hybride/toer/trekking fiets fietst hoger ligt dan gemiddeld, maar ook het aandeel mountainbikers ligt hoger dan in Nederland. Voor deze twee type fietsers zijn deze paden bij uitstek juist vaker geschikt.

Racefietsers zijn beduidend minder enthousiast over halfverharde wegen en schelpenpaden (resp. 18% en 26%). Maar ook over tegels zijn ze minder vaak te spreken (12%).

*Deze vraag is nieuw toegevoegd in 2021

Recreatieve fietsers in Utrecht maken net zo vaak als in Nederland gebruik van informatiebronnen voor het bepalen en/of volgen van een route (92% vs. 90%). Hoewel de knooppuntenborden ook in Utrecht het meest populair zijn, worden deze hier minder gebruikt dan in Nederland (in NL 67%). Rood witte fietsbewegwijzering en apps op de mobiele telefoon worden juist vaker gebruikt dan in Nederland (in NL resp. 12% en 43%).

De knooppuntenborden zijn in het bijzonder vaak van belang voor elektrische fietsers en gebruikers van een hybride/toer/trekking fiets (resp. 74% en 73%) en minder voor de racefietsers (22%).

3

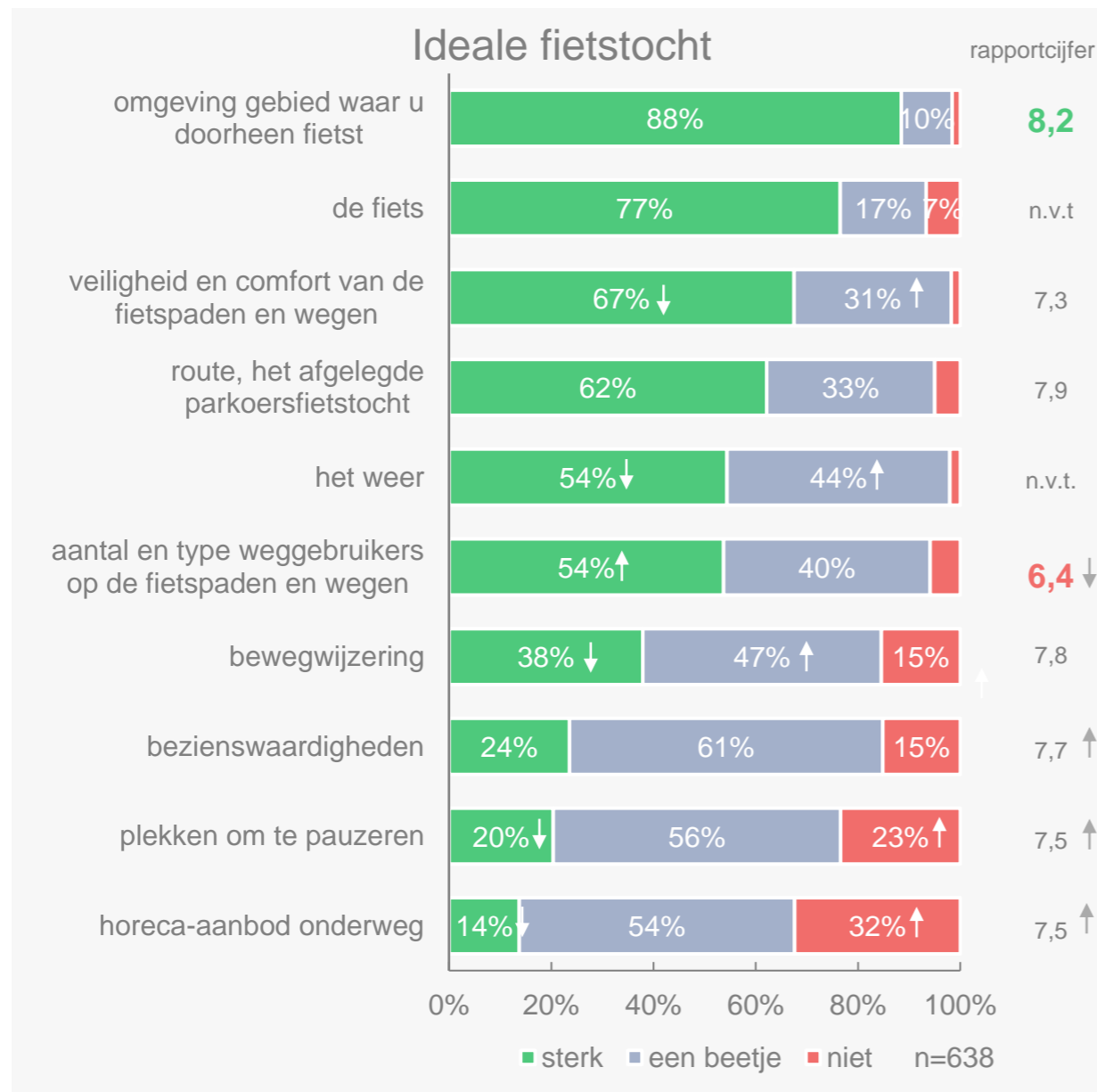
Wat is belangrijk, en wat kan beter?

Welke factoren hebben de meeste invloed op de ideale fietstocht? En wat zijn de belangrijkste verbeterpunten? In het algemeen en per factor uitgewerkt voor Utrecht.

Let op: ten opzichte van 2016 zijn er verbeterpunten en storingsfactoren verwijderd, toegevoegd en gewijzigd. In het bijzonder bij de storingsfactoren zijn de wijzigingen wat groter. Deze wijzigingen kunnen impact hebben op de eventuele verschillen die zichtbaar zijn. We hebben de meting van 2016 ter indicatie wel toegevoegd, maar harde conclusies en verbanden moeten met enige voorzichtigheid worden getrokken en gemaakt. Significanties in de grafieken hebben we om deze reden ook niet weergegeven op de slides storingsfactoren. De wijzigingen in de verbeterpunten en storingsfactoren staan in de bijlage weergegeven.

De omgeving is nog altijd het meest van invloed op de ideale fietstocht en wordt het best beoordeeld.

De top 3 van factoren die van invloed zijn op de ideale fietstocht in Utrecht is ongewijzigd ten opzichte van 2016 en gelijk voor Nederland.

Ten opzichte van 2016 zijn veel factoren minder vaak sterk van invloed op de ideale fietstocht. Het horeca-aanbod en plekken om te pauzeren zijn zelfs vaker niet van invloed. Mogelijk door de coronamaatregelen hebben fietsers ervaren dat ze ook heel goed zonder kunnen. Het aantal en type weggebruikers is als enige factor juist vaker sterk van invloed op de ideale fietstocht van recreatieve fietsers.

Omgeving het best beoordeeld, aantal weggebruikers op de fietspaden het minst goed.

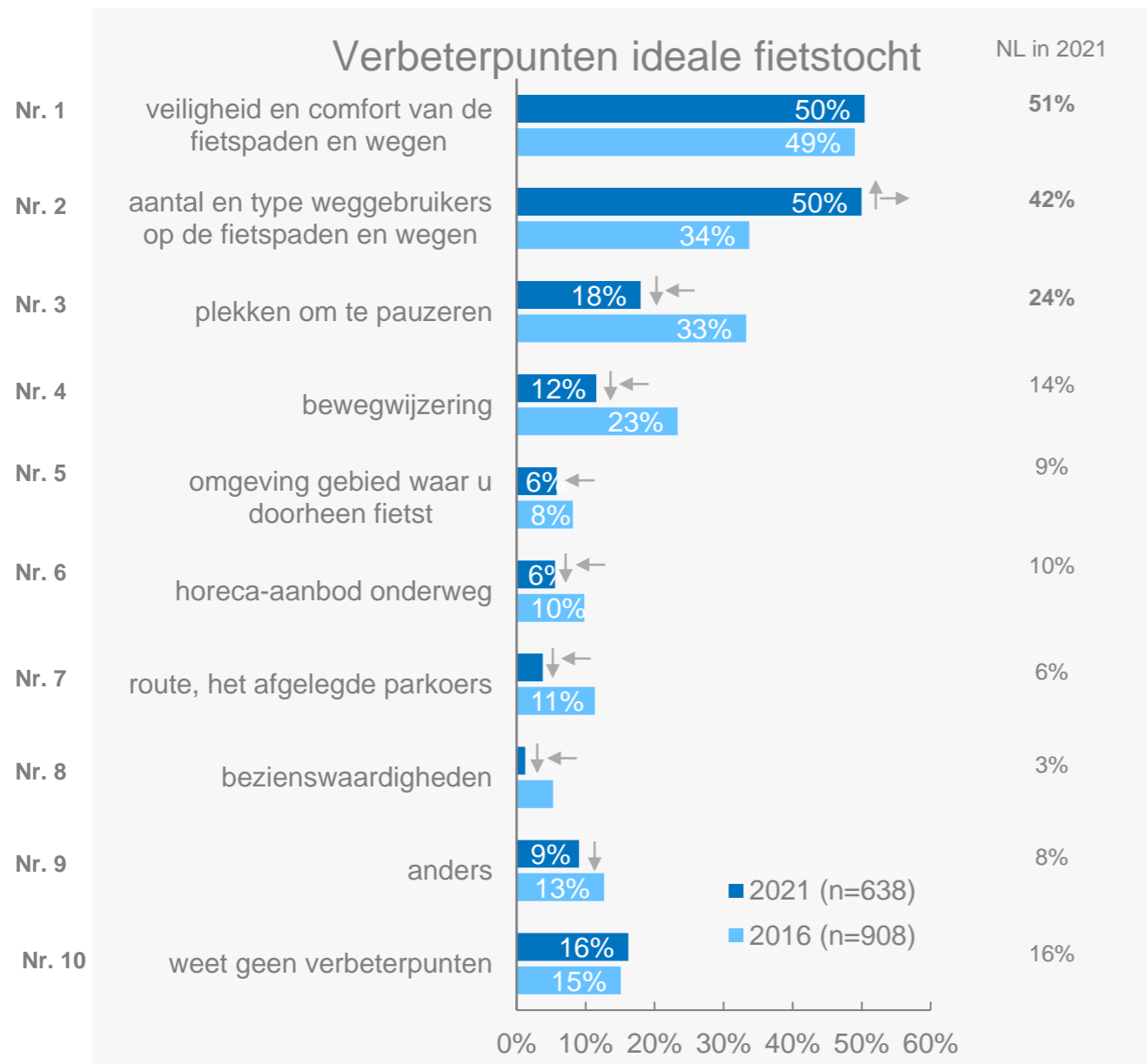
De belangrijkste factor, de omgeving, wordt met een 8,2 het beste beoordeeld in Utrecht.

Het aantal en type weggebruikers op de fietspaden wordt nog altijd aanzienlijk minder goed beoordeeld en zelfs slechter dan in 2016: slechts een 6,4 (t.o.v. een 6,6 in 2016). Omdat het belang hiervan toeneemt, is verbetering hier zeer gewenst.

Er zijn verschillende factoren die bepalen of een fietstocht als een ideale fietstocht bestempeld kan worden. Hieronder staat een aantal factoren die van invloed kunnen zijn op de ideale fietstocht. Kunt u aangeven in hoeverre deze uw ideale fietstocht beïnvloeden

Kunt u met een rapportcijfer van 1-10 aangeven hoe het met onderstaande factoren is gesteld in de provincie waarin u het vaakst fietst?

Veiligheid & comfort en aantal & type weggebruikers belangrijkste verbeterpunten Utrecht.

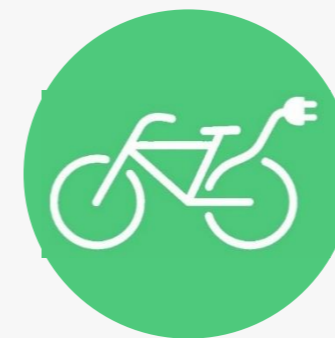

Kunt u aangeven op welke vlakken het nog beter kan in Utrecht om zo het fietsplezier te vergroten?

- betekent vaker een verbeterpunt in de provincie dan NL
- ← betekent minder vaak een verbeterpunt in de provincie dan NL

Recreatieve fietsers in Utrecht vinden dat er nog voldoende verbeterpunten zijn om dichterbij de ideale fietstocht te komen. Het verbeterpunt veiligheid en comfort en aantal en type weggebruikers staat net als in 2016 nog steeds met gepaste afstand bovenaan. Het aantal en type weggebruikers is zelfs nog veel vaker dan in 2016 een aandachtspunt voor verbetering. Dit zie je ook terug in de slechte beoordeling van deze factor. Plekken om te pauzeren en bewegwijzering worden aanzienlijk minder vaak als verbeterpunt genoemd dan in 2016.

16% van de fietsers heeft geen verbeterpunt voor de provincie Utrecht.

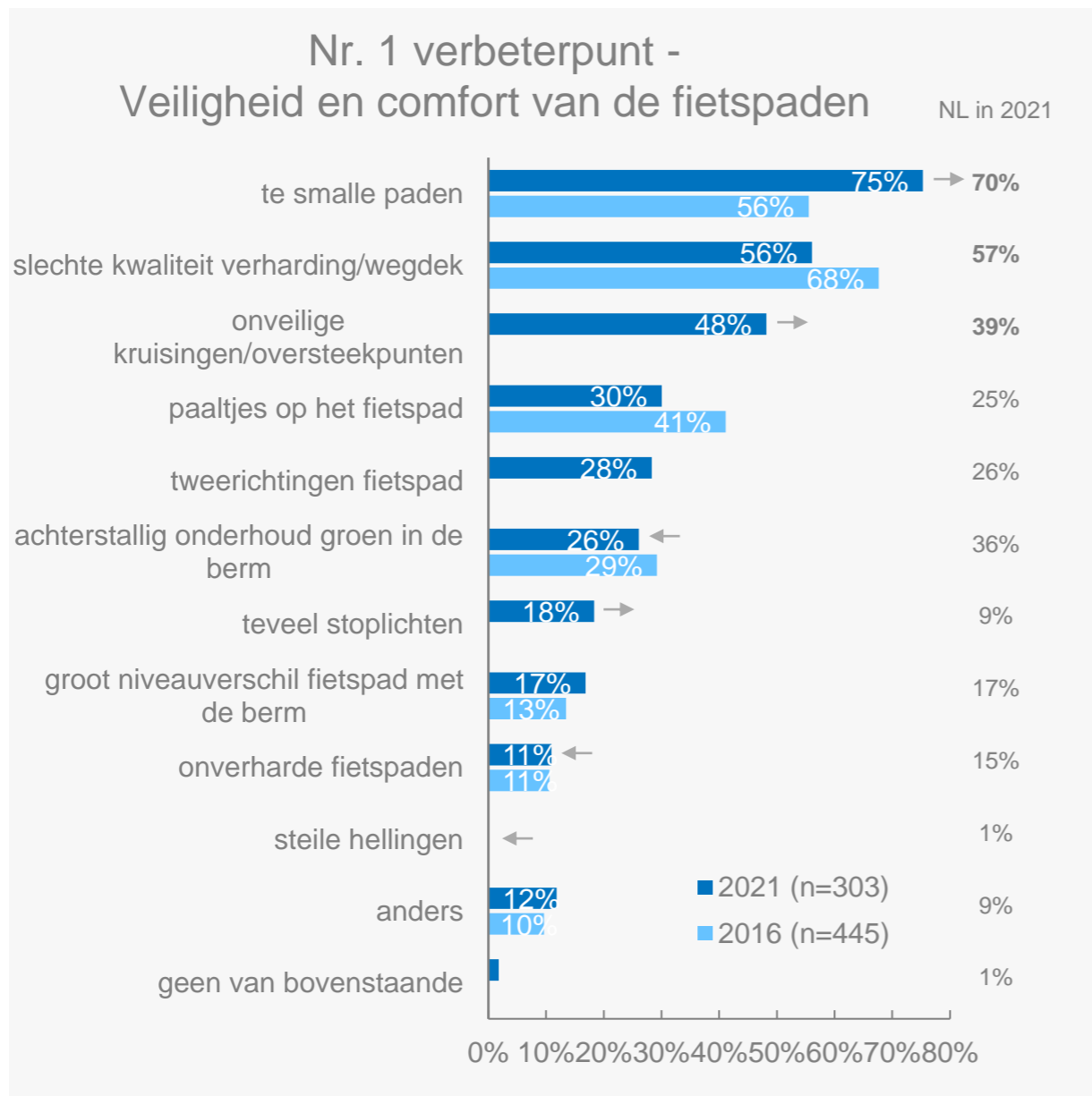

Type fietsers

Veel verbeterpunten gelden in het bijzonder vaak voor racefietsers; veiligheid en comfort (65%) en aantal en type weggebruikers (65%). Plekken om te pauzeren (28%) zijn vaker verbeterpunten van gewone fietsers.

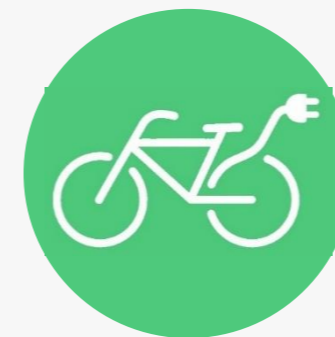
Op de volgende pagina's wordt ingegaan op de verbeterpunten die recreatieve fietsers zien per factor.

Smalle paden is grootste ergernis wat betreft veiligheid en comfort op de wegen en fietspaden.

Er zijn drie belangrijke storingsfactoren voor fietsers als het gaat om veiligheid en comfort van de fietspaden: te smalle paden, slechte kwaliteit/verharding van het wegdek en onveilige kruisingen/oversteekpunten. Deze drie punten moeten als eerste worden aangepakt om de veiligheid en het comfort en daarmee de algehele fietsbeleving te verbeteren.

De eerste twee punten zijn bekende verbeterpunten voor Utrecht. Deze stonden in 2016 ook al in de top 3. Waar de te smalle paden nu zelfs nog vaker dan in 2016 een probleem lijken te zijn, lijkt de kwaliteit van het wegdek te zijn verbeterd. Onveilige kruisingen/oversteekpunten is dit jaar nieuw toegevoegd aan het onderzoek, maar op dit vlak lijkt qua veiligheid veel winst te behalen.

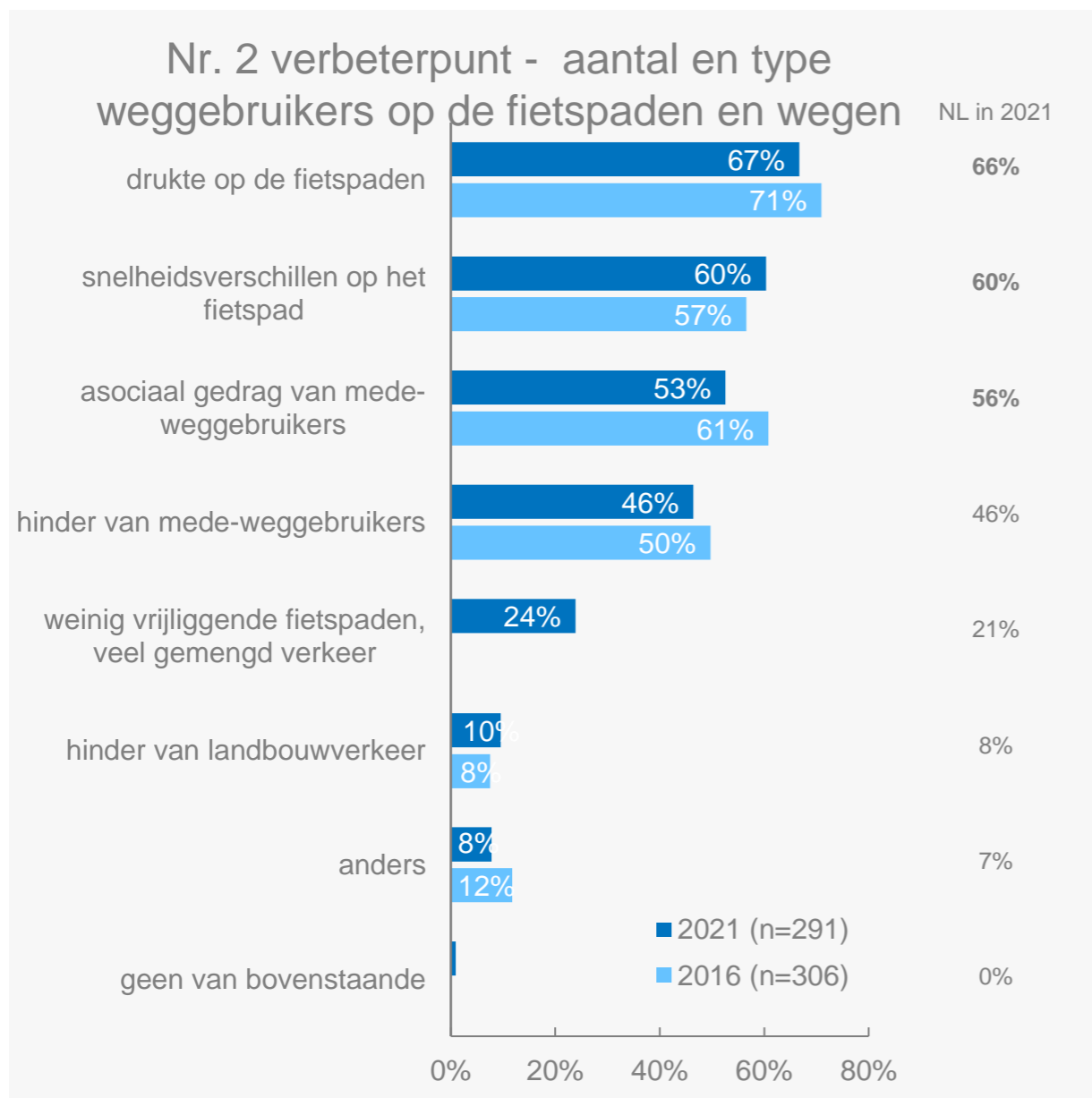
Type fietsers

Voor gebruikers van een e-bike vormen de onverharde fietspaden vaker een probleem dan voor gebruikers van andere type fietsen (19%). Stoplichten daarentegen vormen minder vaak een probleem voor gebruikers van een e-bike (8%).

U heeft aangegeven dat de veiligheid en het comfort van de fietspaden en wegen beter kan in Utrecht. Waar stoort u zich wel eens aan wat betreft de veiligheid en comfort van de fietspaden en wegen?

- betekent vaker een verbeterpunt in de provincie dan NL
- ← betekent minder vaak een verbeterpunt in de provincie dan NL

Drukke op de fietspaden blijft nr. 1 ergernis voor recreatieve fietsers.

Er zijn nog steeds vier duidelijke verbeterpunten als het gaat om de factor 'aantal en type weggebruikers op de fietspaden en wegen'. Recreatieve fietsers blijven veel last ervaren van medeweggebruikers in de vorm van drukte, snelheidsverschillen, asociaal gedrag en hinder.

Elektrische fietsers ervaren dezelfde problemen als andere typen fietsers.

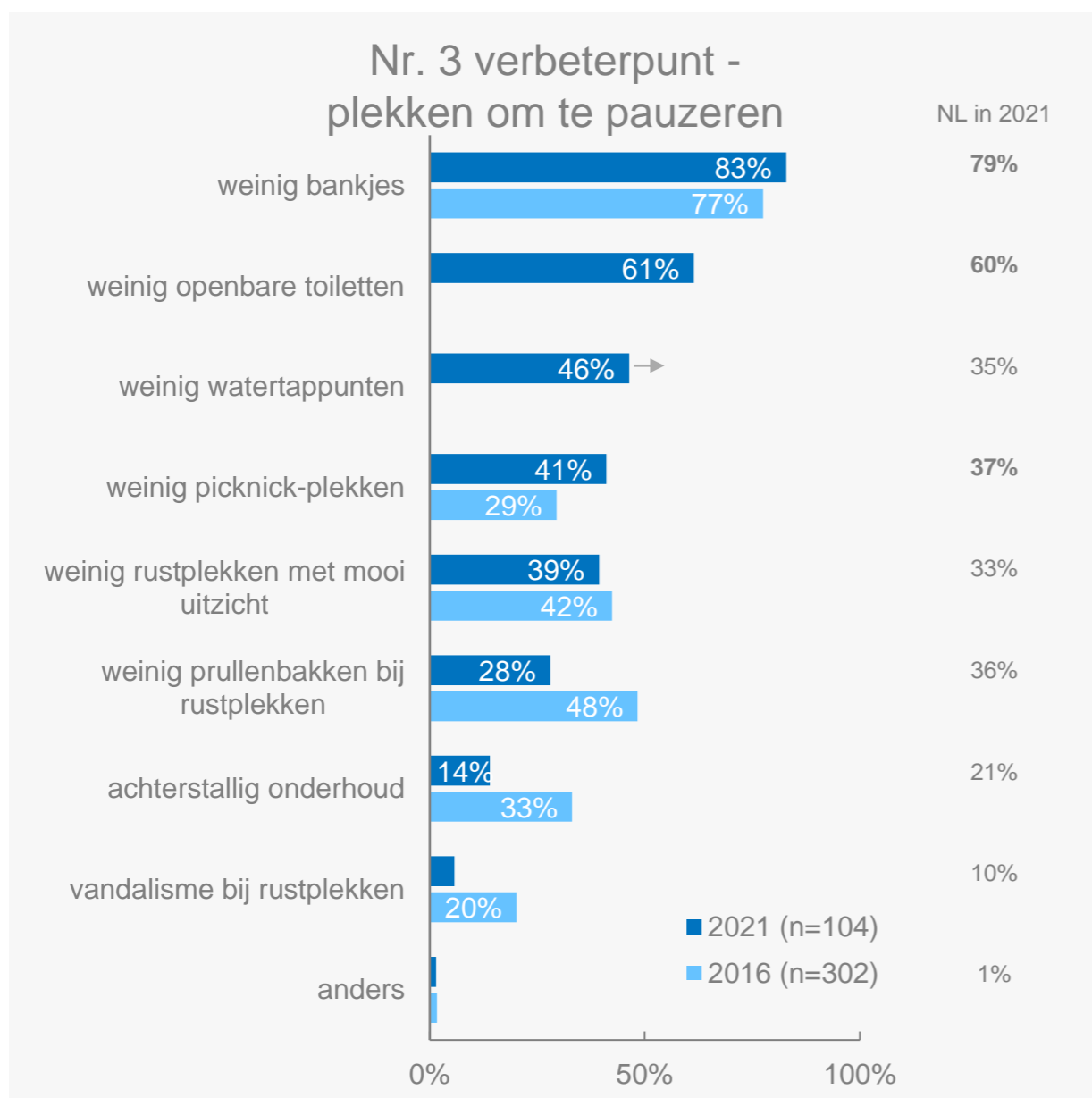

U heeft aangegeven dat het aantal en type weggebruikers op de fietspaden en wegen beter kan in Utrecht. Waar stoort u zich wel eens aan wat betreft de weggebruikers op de fietspaden en wegen?

- betekent vaker een verbeterpunt in de provincie dan NL
- ← betekent minder vaak een verbeterpunt in de provincie dan NL

Fietsers storen zich het meest aan onvoldoende bankjes en onvoldoende openbare toiletten.

Onvoldoende bankjes en onvoldoende openbare toiletten vormen de grootste storingsfactor binnen het verbeterpunt 'plekken om te pauzeren'. Een zelfde beeld als we in Nederland terugzien.

Een tekort aan watertappunten is de derde grootste storingsfactor wat betreft plekken om te pauzeren in Utrecht. Opvallend is dat dit probleem groter is in Utrecht dan in Nederland.

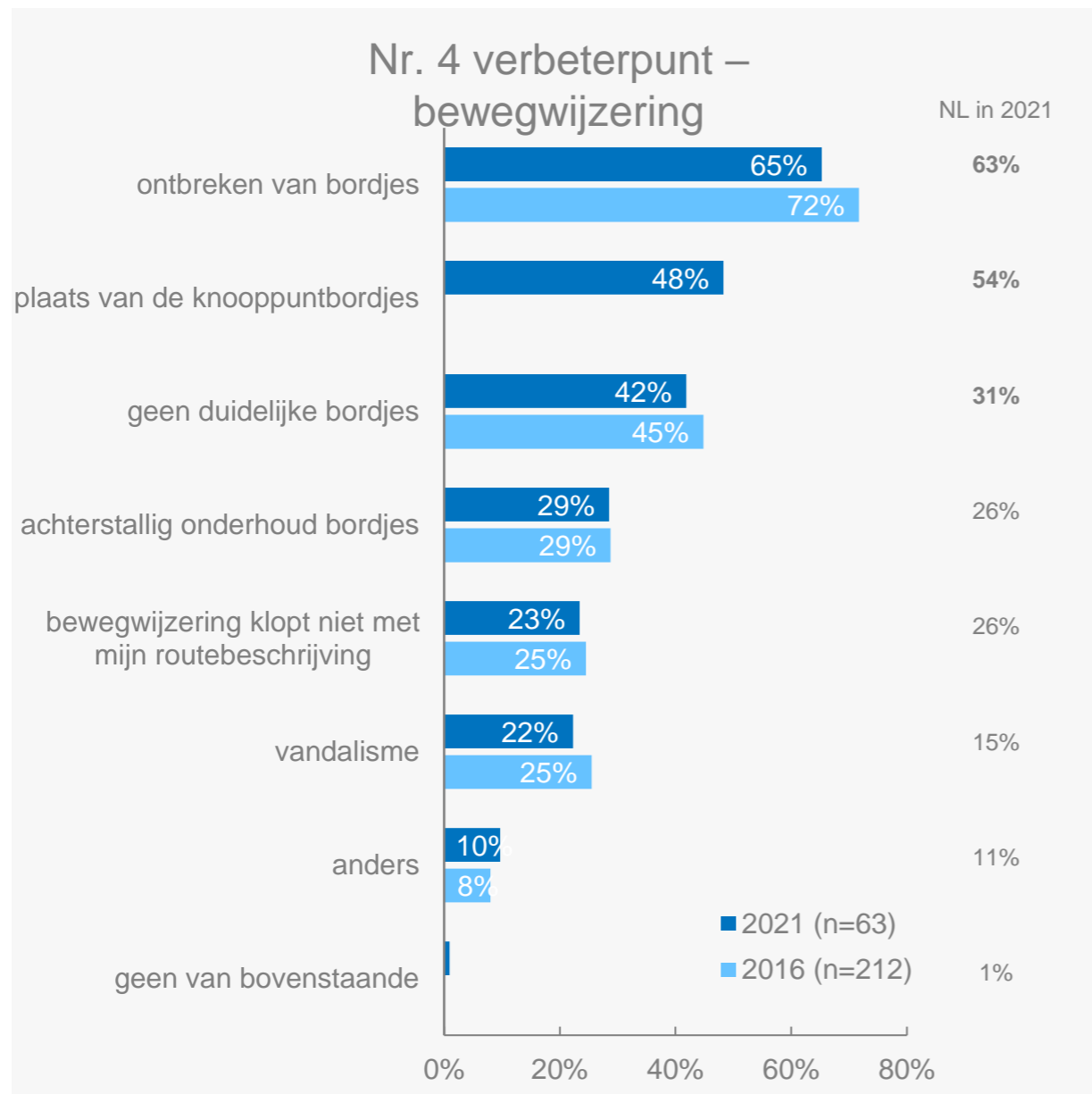
Elektrische fietsers ervaren dezelfde problemen als andere typen fietsers.

U heeft aangegeven dat het op het gebied van plekken om te pauzeren beter kan in Utrecht. Waar stoort u zich wel eens aan wat betreft plekken om te pauzeren?

- betekent vaker een verbeterpunt in de provincie dan NL
- ← betekent minder vaak een verbeterpunt in de provincie dan NL

Recreatieve fietsers zien bewegwijzering met name als verbeterpunt vanwege het ontbreken van bordjes.

Ruim tweederde van de recreatieve fietsers die 'bewegwijzering' als verbeterpunt ziet, geeft aan dat het ontbreken van bordjes een storingsfactor is. Dit jaar is de plaats van de knooppuntbordjes toegevoegd aan het onderzoek en ook die komt sterk naar voren als storingsfactor. Mogelijk spreekt een groep ook wel onterecht van het ontbreken van bordjes, maar worden bordjes over het hoofd gezien. Over de bordjes die er wel zijn, geeft bijna vier op de tien aan dat ze onduidelijk zijn.

U heeft aangegeven dat de bewegwijzering beter kan in Utrecht. Waar stoort u zich wel eens aan wat betreft bewegwijzering?

- betekent vaker een verbeterpunt in de provincie dan NL
- ← betekent minder vaak een verbeterpunt in de provincie dan NL

4

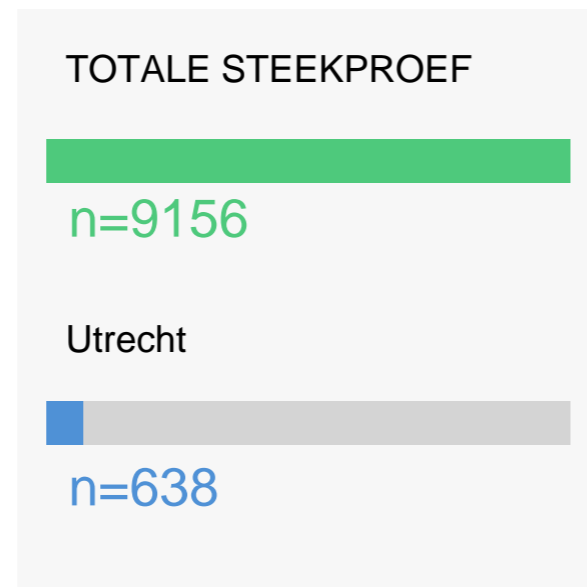
Onderzoeksverantwoording

Verantwoording (1/2)

METHODE

KWANTITATIEF
gegevensverzameling
online

ANWB-leden en niet-leden die tenminste één keer per jaar recreatief fietsen. Onder recreatieve fietsers wordt verstaan fietsers die een fietstocht maken waarbij fietsen het hoofddoel is.

Als steekproefkader heeft Blauw een link naar de vragenlijst opgezet. De ANWB, Fietsersbond, Nederlandse Toerfiets Unie (NTFU) en Stichting Landelijk Fietsplatform hebben via verschillende kanalen recreatieve fietsers geworven voor het onderzoek.

Veldwerkperiode

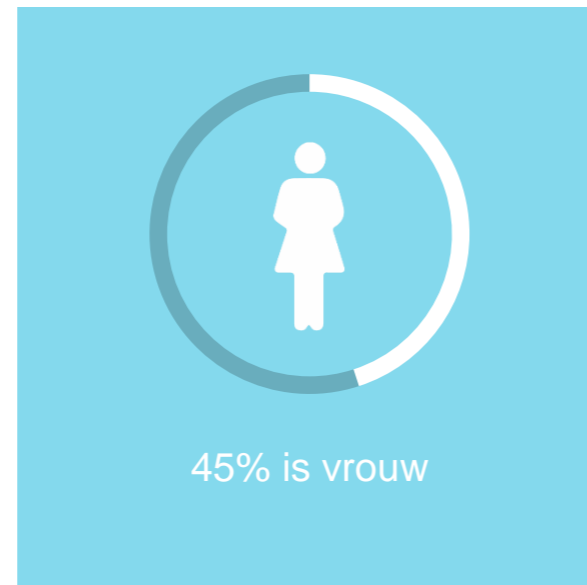
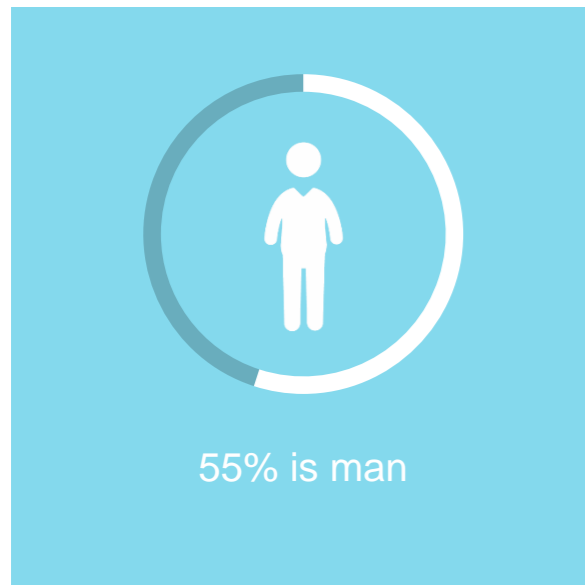
19 augustus – 4 oktober 2021
en
11 mei 2016 - 12 oktober 2016

Bij start van het veldwerk is eerst een kleine batch verstuurd. De data van deze eerste groep is gecontroleerd op routing en consistentie. Bij de controle zijn geen bijzonderheden geconstateerd.

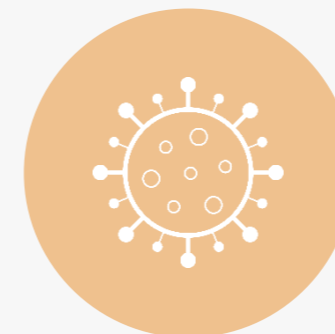
Verantwoording (2/2)

Verhouding leeftijd in onderzoek 2021	
jonger dan 35 jaar	9%
36 t/m 45 jaar	13%
46 t/m 55 jaar	22%
56 t/m 65 jaar	32%
ouder dan 65 jaar	24%

Weging

Om de resultaten van deze meting te kunnen vergelijken met de resultaten van de meting uit 2016 hebben we de resultaten van 2021 gewogen op geslacht, leeftijd en provincie naar de verhouding van 2016. Hierdoor voorkomen we dat verschillen in de resultaten het resultaat kunnen zijn van verschillen in de verhouding in leeftijd, geslacht en provincie.

Corona

De meting in 2021 heeft plaatsgevonden in coronatijd. Op het moment van het onderzoek golden er weinig aanvullende maatregelen, naast het advies om nog steeds voldoende afstand te houden van elkaar en goed de handen te wassen. Maar eventuele effecten van corona op de resultaten van het onderzoek kunnen we niet volledig uitsluiten.